

vaststelling dat de fusillering zou doorgaan omdat de medewerking van de bevolking niet voldoende was geweest.¹

★

Baelde, Bennekers, van Limburg Stirum, Ruys en Schimmelpenninck van der Oye werden in de ochtendschemering van zaterdag 15 augustus in de bossen bij St. Michielsgestel door een executiepeleton van de *Ordnungspolizei* gefusilleerd. Pers en radio verspreidden diezelfde dag een bekendmaking van Rauter:

‘Aangezien ondanks de uiterst dringende uitnodiging van de *Wehrmachtbefehlshaber, General der Flieger* Christiansen, de daders van de springstofaanslag te Rotterdam te laf zijn geweest om zich aan te melden, zijn de volgende gijzelaars aangepakt en hedenmorgen doodgeschoten’ –

de namen volgden.

★

Neen, het kwam in bezet gebied niet tot de ‘opstand’ die dr. de Wilde voorspeld had. Wel durven wij stellen dat zich gedurende de vijf bezettingsjaren zelden een moment voorgedaan heeft waarop de Nederlandse bevolking met zo heftige verontwaardiging kennis genomen heeft van een daad van de bezetter als op die 15de augustus 1942 waarop het bericht van de terechtstelling van ‘de vijf gijzelaars van Rotterdam’ gepubliceerd werd. Een stroom van protestbrieven kwam bij Christiansen binnen, vele daarvan met naam en adres erbij. Het *Lagebericht* van zijn eigen staf sprak van een ‘*ausserordentliche Erregung*’², het *Monatsbericht* over augustus constateerde,

‘*dass seit Beginn der Besatzungszeit kein deutscher Schlag so stark empfunden wurde . . . Soviel Ablehnung bis tief in die Kreise der wirklich deutschfreundlich gesinnten Holländer sah man nie, soviel Hass wurde wohl selten mit einem Mal festgestellt.*’³

‘*Die letzten Verständigungsmöglichkeiten zwischen der Besatzungsmacht und dem niederländischen Volk gingen für immer verloren*’, aldus een Duitse officier

¹ PRA-Den Haag: p.v. inz. H.A. Rauter (6 dec. 1947), p. 128 (Doc I-1380, a-1).

² WBN, I c: ‘*Lagebericht 10.-16.8.1942*’, p. 5 (CDI). ³ ‘*Auszug aus Monatsbericht WBN, Monat August 1942*’, p. 2 (Neur. doc. PS-1857, OCCWC, 50/1).